

(Naqiteqqitaq: 8. februaari 2024)

Suliassaqarfiit agguataarnerat pillugu kaajallaasitaq nr. 48, 27. september 2023-meersoq (Suliassaqarfiit agguataarnerat)

Ilanngussaq 1

Akisussaaffeqarfiit allaffissornikkut agguarneri

Kapitali 1

Imaannut takussutissiaq

Kapitali 2: Naalackersuisut Siulittaasuat.

Kapitali 3: Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalackersuisoq.

Kapitali 4: Inuussutissarsiornermut, Niuernermut, Aatsitassanut, Inatsisit Atuutsinneqarnerannut Naligiissitaanermullu Naalackersuisoq.

Kapitali 5: Naalagaaffinngornissamut Nunanullu allanut Naalackersuisoq.

Kapitali 6: Meeqqanut, Inuusuttunut, Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Timersornermut Ilageeqarnermullu Naalackersuisoq.

Kapitali 7: Aalisarnermut Piniarnermullu Naalackersuisoq.

Kapitali 8: Nunalerinerneq, Imminut Pilersornermut, Nukissiutinut Avatangiisinullu Naalackersuisoq.

Kapitali 9: Isumaginninnermut, Ilaqutariinnut, Suliffeqarnermut Nunamullu Namminerneq Naalackersuisoq.

Kapitali 10: Peqqissutsimut Naalackersuisoq.

Kapitali 11: Ineqarnermut Attaveqaasersuutinuullu Naalackersuisoq.

Kapitali 2

Naalackersuisut Siulittaasuut

Naalackersuisut Siulittaasuata Naalackersuisoqarfia

2.1. Immikkoortut suliassaqarfillu:

2.1.1. Aqutsinermi allatseqarfik

- 1) Naalackersuisut Siulittaasuanut aammalu Naalackersuisunut allattoqarfiata suliassai.
- 2) Naalackersuisut politikkiannik ataqatigiissarineq aammalu suliniutissat iluarsaaqqinnerillu akimorlugit peqataaneq, ilanngullugit suliassaqarfiit akimorlugit suliassanut allaffissornikkut akisussaaffinnik suliakkiisarneq.
- 3) Naalackersuisut isummernissaannut tunngavissianik ataqatigiissarineq, ilanngullugu malittarisassanik aalajangersaanermi imarisaasa pitsaassusaannik qulakkeerineq.
- 4) Naalackersuisut oqaluuserisassanngortitaasa aamma Inatsisartuni ilaasortat il.il. siunnersuutaasa akineqarnissaasa kiisalu § 37 naapertorlugulu apeqquutit akineqartarnissaasa ataqatigiissarnerisa qulakkeerneqarnerat.
- 5) Suliniutit qulaajaanerillu Naalackersuisoqarfiit akimorlugit suliarineqartussat, aammalu suliassat naalackersuisoqarfinni pisortaanernit suleqatigiinnit akuerineqartut suliarineqarnissaasa naammassineqarnissaat.
- 6) Qitiusumik Allaffissuarmi saaffiginnittarfiit betjentillu suliassat.
- 7) Avataani attaveqatigiinneq pillugu siunnersuineq kiisalu Naalackersuisunut tusagassiornikkut siunnersuineq
- 8) Naalackersuisut Siulittaasuanik tusagassiornikkut sullissineq.

2.1.2. Inatsisilerinermut immikkoortortaqarfik

- 1) Inatsisinik malittarisassanillu inatsisilerinikkut pitsaassutsimik qulakkeerineq.
- 2) Naalackersuisunik, naalackersuisoqarfinnik il.il. inatsisilerinikkut siunnersuineq isumasioqateqarnerlu.
- 3) Pingaarnertigut inatsiseqarneq, ilanngullugit inuit pisinnaatitaaffii inatsisitigut aalajangersarneqartut.
- 4) Suliassaqarfiit akimorlugit pisortat ingerlatsinerannut inatsisit.
- 5) Inatsisartut ataatsimiinnerinik ataqatigiissarineq.
- 6) Suliassaqarfinnik akisussaaffigilerlugit tiguisarneq (naalackersuisoqarfik akisussaasuusooq peqatigalugu).
- 7) Naalagaaffimmi oqartussanik ataatsimut isigalugu atassuteqarneq.
- 8) Nalunaarutit.gl-imi inatsisit atuutilernerinik nalunaarutiginninneq.
- 9) Nalunaarutit.gl-imi inatsisinik maleruagassanillu tamanut saqqummiussisarneq.
- 10) Inatsisilerinikkut suliassaqarfiit Naalackersuisoqarfinnut allanut agguarneqarsimanngitsut.

2.1.3. Ingerlatseqatigiiffinnut Allattoqarfik

- 1) Aktiaatileqatigiiffinnut Namminersorlutik Oqartussanit tamakkiisumik ilaannaasumilluunniit pigineqartunut tunngatillugu aktiaateqartut inissisimanerup isumagineqarnera.
- 2) Ingerlatseqatigiiffinnut ataasiakkaanut nalinginnaasumik piginnittuunermut politikkimut sinaakkusiussanik piginnittuunermilu periusissanik suliaqarneq.
- 3) Ingerlatseqatigiiffiit aqutsisuinik ingerlaavartumik oqaloqateqartarneq kiisalu ingerlatseqatigiiffiit ineriartornerannik misissueqqissaarneq.
- 4) Aktiaatileqatigiiffinni Namminersorlutik Oqartussanit tamakkiisumik ilaannaasumilluunniit pigineqartuni ataatsimeersuarnissaanik piareersaaneq, ilanngullugit ingerlatseqatigiiffiit naatsorsuutaasa, periusissiaasa, ingerlatsinissamut pilersaarutaasa il.il. misissoqqissaartarneri oqaaseqarfigineqartarneri.
- 5) Aktiaatileqatigiiffiit ingerlanneqarnerannut tunngatillugu inatsisitigut aningaasaqarnikkullu siunnersuisarneq.
- 6) Naalackersuisunik sullissineq, ilaatigut isumaqatigiissutinik, ilisimatitsissutinik kiisalu isummernissamut tunngavissianik il.il. suliaqarluni.
- 7) Nalunaarusianik assigisaannillu aktiaatileqatigiiffinnut Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartunut tunngasunik suliaqarnermut atatillugu Naalackersuisoqarfinnik allanik suliassaqarfiit akimorlugit suleqateqarneq.

2.1.4. Suliassaqarfiit akimorlugit aqutsinermut, Ineriartortitsinermut Qitiusumilu sulisoqarnermut politikkimut allaffik

- 1) Qitiusumi aqutsinermut sulisunullu tunngavissat ataatsimoorussat.
- 2) Qitiusumi allaffeqarfimmut piginnaangorsaanermut periusissiaq.
- 3) Qitiusumi allaffeqarfimmut kommuninullu pikkorissaanerit ilinniaqqinnerillu ingerlanneqarnerannut akisussaaffik (FoKu).
- 4) Sulisussarsiornermut politikki, piukkussanik misileraasarneq atorfinilu inuttassarsiuussilluni allagarsiisarnerit.
- 5) Sulisorinniinnarnissamut politikkit aamma APV aamma MTU ingerlanneqartarnerat.
- 6) Københavnimi Kalaallit Nunaata Sinniisoqarfia suleqatigalugu Danmarkimi kalaallinut ilinniartunut sullivinnik nuisitsineq.
- 7) Qitiusumi allaffeqarfimmi ilinniartut aamma suliffimmi misiliisarnerit.
- 8) Nunani avannarlerni paarlaasseqatigiittarnernut aaqqissuussineq.
- 9) HSSU-mut allattoqarfik (Suleqatigiinnermut Isumannaallisaanermullu ataatsimiititaliaq).

2.1.5. Kalaallit Nunaannut pisortatigoortumik tikeraartoqartarneranik kiisalu Naalackersuisut pisortatigoortumik aaqqissuussinerinik isumaginninneq

- 1) Kalaallit Nunaanni pisortatigoortumik tikeraartoqarnermut malittarisassanik suliaqarneq.
- 2) Kalaallit Nunaanni pisortatigoortumik tikeraartoqarnermut kiisalu Naalackersuisut nunani allani pisortatigoortumik tikeraarnerinut pisussanut pilersaarutinik ataqatigiissaarinnermut akisussaaffik.
- 3) Danskit ministeriinik tikeraartoqarneq kiisalu Kunngikkormiunik tikeraartoqarneq pillugit Rigsombudimut attaveqarneq.

2.1.6. Københavnimi Kalaallit Nunaata Sinniisoqarfia:

- 1) Sullissivik ataatsimiinnerni, isumaqatiginninniarnerni, ataatsimeersuarnerni il.il. Naalakkersuisunut aamma qitiusumi allaffeqarfinnut suliarineqartussanik kiffartuussillunilu ikiuuttartoq.
- 2) Københavnimi naalagaaffiit akornanni suliaqartartunik kiffartuussineq.
- 3) Naalakkersuisut kiisalu qitiusumi allaffeqarfiit ataatsimiittarfii.
- 4) Namminersorlutik Oqartussat aaqqissuussaananik, Kalaallit Nunaanni kulturimi piginnaasaanik oqaatsinillu il.il. paasissutissiisarneq.
- 5) Atorfinerlaanut pikkorissartitsinerit.
- 6) Kalaallit Nunaanneersut isumannaallisaanikkut akuerineqarnissaannut isumaginnineq.

2.1.7. Politikikkut allattoqarfik aamma attaveqaqatigiinneq

2.1.8. Pisortat Ataatsimoortumik IT-nut Qarasaasiaqarfiat

- 1) Aningaasaqarnikkut periaasissat atuisartussanillu ilinniartitsineq.
- 2) Pisortat ataatsimoortumik kontunut pilersaarutaat (Missingersuutit Naatsorsuutillu pillugit siunnersuisoqatigiit suleqatigalugit).
- 3) ERP-imut suliniut.

2.2. Immikkoortut naalakkersuisoqarfiit ataaniittut, tassani inatsisitugut allanik aalajangersaasoqarsimangippat, naalakkersuisoqarfimmut naammagittaalliorsinnaaneq periarfissaqarluni:

2.2.1. Digitalinngortitsinermut Aqutsisoqarfik

- 1) Nunami namminermi Digitalinngortitsinermut periusissiaq:
 - Naalakkersuisut Nunami namminermi Digitalinngortitsinermut periusissiaannik ineriartortitsineq atuutsitsilertarnerlu.
 - PDA-mut allattoqarfik: digitalinngortitsinermut periusissiamut aqutsisooqatigiit suliassaqarfii.
- 2) Nunami namminermi qarasaasiatigut aaqqiissutissanik ingerlatsineq ikiorsiisarnerlu:
 - Pisortat Digitalimik Allakkanut aaqqiissutissaat.
 - Qarasaasiatigut paasissutissanut tunngaviusunut programmi.
 - PITU.
 - NemID.
- 3) IT-mut isumannaallisaaneq sullissinerlu:
 - Qitiusumi allaffeqarfiup qarasaasiaannut, server-iinut attaveqaataannullu ataatsimoortunut akisussaasoq.
 - Qitiusumi allaffeqarfimmi IT-nut ikiorsiisarneq.
 - F2-mut, MS-inut pisinnaatitsissutinut IT atorlugu periaatsinut piginnittut.
 - IT atorlugu atortussanik qitiusumi allaffeqarfiup pisisarnera.
- 4) Digitalimik Attaveqaqatigiinneq:

- Sullissivik.gl, naalackersuisut.gl aamma Nanuaraq teknikkikkut ingerlanneqarnerat ikiorsiivigineqartarnerallu.
 - Namminersorlutik Oqartussat nittartagaannik nittartakkamilu quppernernik taakkunaniittunik teknikkikkut ingerlatsineq ikiorsiisarnerlu.
 - Nittartakkanik nutaanik digitalimillu aaqqiissutissanut siunnersuisarneq ineriartortitsinerlu.
 - Namminersorlutik Oqartussat tusagassiortunik katersortitsisarfiannut teknikkikkut akisussaasuuneq.
- 5) IT-mut Qarasaasiatigoortunullu isumannaallisaaneq:
- Namminersorlutik Oqartussani IT-nut Paasissutissiisarnermullu isumannaallisaanermut oqartussa.
 - Qitiusumi allaffeqarfimmi ISO-mi malitassanik atuutsitsilertarneq.
 - Qarasaasiatigoortunut paasissutissiisarnermullu isumannaallisaanermut kiisalu attaveqaatinut isumannaallisaanermut atatillugu Center for Cybersikkerhed-imut aamma PET-imut kiisalu attaveqaatinik isumannaallisaanermik sullissivimmut attaveqarnermut immikkoortorta.
 - Qitiusumi allaffeqarfimmi sulisut isumannaallisaanikkut akuerineqartarnerannut akisussaasuusoq
 - Awareness aamma qarasaasiatigoortunut paasissutissiisarnermullu isumannaallisaaneq pillugu ilisimasanik inerisaaneq: pisortani oqartussani, suliffeqarfinni namminersortuni innuttaasunilu.
- 6) IT-nut isumaqatigiissutit:
- Namminersorlutik Oqartussat IT-nik pisisarnerannut pisinissanut pilersaaruserneq piviusunngortitsisarnerlu.
 - Pilersuisunik aqutsineq, ilanngullugu IT-nut isumaqatigiissutit naammassinngitsoorneqarneranni aaqqiagiinngissutaanerannilu immikkoortortanut siunnersuisarneq.
 - Qarasaasiatigoortunik illersuinnermut, suliassanik suliarinninnermut toqqorterinnermullu tunngatillugu IT-nut isumaqatigiissutit naammassineqartarnerannut atatillugu immikkoortortanik siunnersuisarneq.
 - IT-nik pisisarnermut tunngatillugu nunani tamalaani isumaqatigiissutinut tunngatillugu Danmarkimut/EU-mut suleqatigiinnissamut isumaqatigiissutinut pilersaaruserneq piviusunngortitsisarnerlu.
- 7) Digitalinut inatsisit:
- Inunnik nalunaarsuineq (CPR).
 - Digitalimik atsiorderit (MitID/NemID).
 - Qarasaasiatigut paasissutissanik illersuineq.
 - Pisortani Digitalimik Allakkat.
 - Digitalimik Akiliisarnernik aqutsineq.
 - Qarasaasiatigoortunik isumannaallisaaneq.
 - TV-kkut alapernaarsuineq.
 - Allakkiat digitaliusut.

- Internetsikkut oqaasissaqarfigisat.
 - IT atorlugu periaatsit pisariaqartinneqartut.
- 8) Digitalinngortitsinermut malitassanik, periaatsinik sakkussanillu ineriartortitsineq, pingaartumik Ataatsimoorussamik Pisortat Suliniutinut ilusiliaat, RPA, IT atorlugu periaatsinut isumannaallisaanermut piumasaqaatini pikkorissaaneq ilinniartitaanerlu, inunnut paasissutissanut inatsit, ISO-mi malitassat aamma qarasaasiatigoortunut paasissutissiisarnermullu isumannaallisaaneq.

Kapitali 3

Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalakkersuisoq

Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalakkersuisoqarfik

3.1. Immikkoortut suliassaqarfyllu:

3.1.1. Aningaasaqarnermut politikki aningaasanillu aqutsinermi politikki

- 1) Aningaasaqarnikkut politikki, anguniakkat, tunngaviit kiisalu inuiaqatigiit ineriartorneranni aningaasaqarnikkut ataatsimut isigalugu tikkuussisut.
- 2) Aningaasanik aqutsinermi politikki.
- 3) Aaqqissugaanermut politikki aammalu patajaatsumik aningaasanik aqutsineq qulakkeerniarlugu Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfia suleqatigalugu suliassaqarfiit akimorlugit iluarsaaqqinnernik ataqatigiissaarineq.
- 4) Akiitsunut aningaasaliinernullu politikki, ilanngullugit:
 - Pisortat suliassaqarfiinut tamarmiusunut akiitsut malinnaaffiginerat.
 - Namminersorlutik Oqartussat taarsigassarsiniarnerannik suliaqarneq.
 - Annertunerusunik aningaasaliinerni inuiaqatigiit aningaasaqarnerannut sunniutaasussanut tunngavissarititaasut.
 - Aningaasanut inatsisit
- 5) Missingersuutinik aqutsineq, ilanngullugit:
 - Missingersuutinut inatsit.
 - Suliassaqarfiit akimorlugit missingersuutinik ataqatigiissaarineq.
 - Missingersuutit malitseqartinneqarnerannik nalunaarusiornerit.
 - Akit aningaasarsiornikkullu pissutsit allanngorarnerat pillugu politikki aamma akit aningaasarsiornikkullu pissutsit allanngorarnerannik nalilersuineq.
- 6) Kommunit missingersuutit pillugit suleqatigineqarnerat, ilanngullugit:
 - Nammagassat suliassallu agguataarnerat.
 - Kommunit ataatsumoortumik tapiissutit.
 - Kommunit aningaasaqarnerannik nakkutilliineq.
- 7) Suliassaqarfinnut pilersaarutinut aningaasaqarnikkut ataqatigiissarineq.
- 8) Namminersorlutik Oqartussani pisiniarnermik suliaqarnermut malittarisassat.
- 9) EU-mut peqatigiinnissamik isumaqatigiissummut tunngatillugu missingersuutinut tapiissutisisarnermi pingaarnertigut pisussaaffinnut tunngatillugu nalunaarusiortarneq.
- 10) Aatsitassarsiornermi Aningaasaateqarfik.
- 11) Aningaasaqarnermut Siunnersuisoqatigiit allatseqarfiat.
- 12) Missingersuutinut Naatsorsuutinullu Siunnersuisoqatigiit allatseqarfiat.

3.1.2. Akileraartarnermut akitsuuteqartitsinermullu politikki

3.1.3. Nuna tamakkerlugu pilersaarusionermut immikkoortortaqarfik

- 1) Sanaartorfissanik pilersaarusionerq nunaminertanillu atuineq pillugu inatsisit.

- 2) Kommunit sanaartorfissanik pilersaarusionerannut nunaminertanillu aqutsinerannik suliatigut siunnersuineq nakkutilliinerlu.
- 3) Nunami namminermit kommuninilu suliaasaqarfinnut pilersaarusionermut ataqatigiissaarineq.
- 4) Naalagaaffiit Peqatigiit Nunarsuarmi anguniagaannut atasumik suliniutissanut paasisimaarinninnerup alapernaarsorneqarnera qulakkeerneru.
- 5) Nuna tamakkerlugu pilersaarusionermut nassuiaatinik aamma Nuna tamakkerlugu pilersaarusionermut malitassanik suliaqarneq.
- 6) Kommunini pilersaarusionermit Namminersorlutik Oqartussat soqutigisaannik suliaqarneq.
- 7) Nunap immikkoortuini ineriartortitsineq.
- 8) Nunami Allangutsaaliukkami pilersaarusionerit nunaminertanillu atugassiisarneq.
- 9) Imaani sanaartorfissanik pilersaarusionermit ataqatigiissaarineq.
- 10) Nunamut paasissutissanut nunami namminermit periusissiaq (NSDI).
- 11) Sumiiffinnut aalajangersimasunut paasissutissanut nunami sumiiffinni attaveqaasersuutit assigiissaarinerlu.
- 12) Nunami sumiiffinni innersuussiveqarfiit uuttortaanerlu.
- 13) Nunap assingi aamma nunami sumiiffinnut paasissutissat (nunap assingi tunngaviusut, portussutsinut ilusiliaq, silaannarmit assilisat, nunamut paasissutissatigut tunisassiat il.il.).
- 14) NunaGIS ineriartortinneqarnera ingerlanneqarneru.
- 15) Arctic Spatial Data Infrastructure (ASDI).
- 16) Najukkat pillugit inatsisit.
- 17) Najukkanut suliaasaqarfimmi nunami sumiiffinni tunngaviusunut paasissutissanut nalunaarsuiffiit (Kalaallit Nunaanni najukkanut nalunaarsuiffik, Nunat aqqi, Allaffissornikkut Agguluinerit).
- 18) Nunaminertanut atuinissamullu pisinnaatitaaffinnik nalunaarsuisarneq pillugu inatsisit (takuuk Pilersaarusionermut inatsit).
- 19) Nunami sumiiffinni tunngaviusunut paasissutissanut nalunaarsuiffiit (Nunaminertanut nalunaarsuiffik, atuinissamut pisinnaatitaaffinnik nalunaarsuiffik).
- 20) Nunap assinginut aamma Nunami sumiiffinnut nunami sumiiffitsigut tunngaviusunut paasissutissanut nalunaarsuiffiit (Teknikkikkut nunap assingi tunngaviusut aamma nunap ilusaanut nunap assingi).
- 21) Nutaamik nunap ilusaanut nunap assiliornermut suliniummi ataqatigiissaarineq.

3.2. Immikkoortut naalackersuisoqarfiit ataaniittut, tassani inatsisitigut allanik aalajangersaasoqarsimangippat, naalackersuisoqarfimmut naammagittaalliorsinnaaneq periarfissaqarluni:

3.2.1. Akileraarternermut Aqutsisoqarfik (AKA)

- 1) Akileraarutit.
- 2) Akitsuutit.
- 3) Pisortat pisassaannik akiliisitsiniarneq.

- 4) Ilanngaaseriffik, pingaartumik:
 - Nassiussanik ilaasunillu nakkutiginninneq.
 - Nioqqutissanik eqquteqqusaanngitsunik nakkutiginninneq, ilanngullugit aanngajaarniutit.
- 5) Soraarnerussutisiassanik ileqqaartussaataaneq.

3.2.2. Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfik (ASA)

- 1) Naatsorsuutit:
 - Nunap karsiata naatsorsuutai.
 - Namminersorlutik Oqartussat immikkoortortaannut naatsorsuuserineq naatsorsuutinillu ingerlatsivik.
 - Akiligassaqarfigisanut, akiligassalinnut, immikkuullarissunut aamma aningaasaqarnermut tunngasunut naatsorsuuserineq.
- 2) Namminersorlutik Oqartussani qitiusumi missingersuutinik malitseqartitsineq:
 - Missingersuutinut nalunaarusianik suliaqarneq.
 - Naalakkersuisoqarfiit missingersuutinut oqaaseqaataannik ataqatigiissaarineq katersinerlu.
- 3) Naalakkersuisut kukkunersuisoqarfiat:
 - Suliffimmi namminermi naatsorsuuserinerni nakkutilliineq.
 - Peqquserluttarnernik pinaveersaartitsineq.
- 4) Sullissinermut immikkoortortaqarfik:
 - Sanaartugassanut Iluarsagassanullu aningaasaateqarfimmik aningaasaqarnikkut nakkutilliineq.
 - Qitiusumi allaffeqarfiup illuutaannik ingerlatsineq.
 - Qitiusumi allaffeqarfiup illuutaannik aserfallatsaaliuineq.
 - Nuummi utaqqiisaasumik aamma ineqartitsigallartarnermik aqutsineq ingerlatsinerlu.
- 5) Aaqqissuussaasumik pisiortortarneq:
 - Namminersorlutik Oqartussani neqeroortitsinernik pisiortornernillu tunngavissiisarneq.
 - Nioqqutissanik kiffartuussinernillu suliassaqarfiit akimorlugit pisisarnissanut isumaqatigiissuteqartarnerit.
 - Isumaqatigiissutaasimasunik isumaqatigiissutitigut aqutsineq.
- 6) Isumaqatigiissutit, akissarsialerivik nutserinerlu:
 - Sulisartut isumaqatigiissutaat aamma isumaqatigiissutit.
 - Aningaasarsiat aamma akissarsialeriffik.
 - Qitiusumi allaffeqarfimmi allattariarsorluni suliassanik nutserineq oqaluttaasarnerlu.
 - Kalaallit Nunaanni pisortat suliffeqarfiini qarasaasiatigut nutserissutip atorneqalernera.

3.2.3. Naatsorsueqqissaartarfik

- 1) Inuiaqatigiit ineriartornerannik misissueqqissaarnissamut paasissutissatigut tunngavigisassanik qulakkeerinninneq.

- 2) Kisitsisitigut naatsorsueqqissaarnernik paasissutissaateqalertarneq.
- 3) Suliassaqarfinnut tunngasunik naatsorsueqqissaarnernik suliaqarneq.
- 4) Paasissutissanik katersinissaq, suliareqqiinissaq misissueqqissaarnissarlu siunertaralugit periaatsinik ineriartortitsineq.
- 5) Inuiaqatigiilerinermi ilisimatusarneq.
- 6) Inuiaqatigiinni pissutsit ilisimatusarnermilu paasisat pillugit kisitsisitigut paasissutissanik ingerlatitseqqiisarneq.

Kapitali 4

*Inuussutissarsiornermut, Niuernermut, Aatsitassanut, Inatsisit Atuutsinneqarnerannut
Naligiissitaanermullu Naalackersuisoq*

*Inuussutissarsiornermut, Niuernermut, Aatsitassanut, Inatsisit Atuutsinneqarnerannut
Naligiissitaanermullu Naalackersuisoqarfik*

4.1. Immikkoortut suliassaqarfillu:

4.1.1. Inuussutissarsiutit niuernerlu

- 1) Inuussutissarsiutit inuussutissarsiummillu ingerlataqarneq pillugit inatsisit.
- 2) Inuussutissarsiornermut politikki – nalinginnaasumik inuussutissarsiutinik siuarsaanerup, takornariaqarnerup, sermip erngullu iluanni.
- 3) Inuussutissarsiuteqartunut atugassarititaasunut killissaliussat, ilanngullugit danskit, EU-p nunallu tamalaat inuussutissarsiornermut, naatsorsuuserinerup ingerlatseqatigiiffinnullu inatsisaat.
- 4) Pingaartumik Nunanut Allanut Naalackersuisoqarfik allallu Naalackersuisoqarfiit attuumassuteqartut suleqatigalugit nunani tamalaani niuernikkut pilerisaarineq nittarsaassisarnerlu (aatsitassanut suliassaqarfik ilaanani).
- 5) Naalagaaffinngornissamut Nunanullu Allanut Naalackersuisoqarfik suleqatigalugu Kalaallit Nunaata niuernerup politikkia.
- 6) Naalackersuisoqarfiit attuumassuteqartut suleqatigalugit avammut nioqquteqartarnermik siuarsaaneq aamma nunani tamalaani niuerfinni pilerisaarisarneq
- 7) Nunami namminerup takornariartitsinerup periusissiaq.
- 8) Sermeq imerlu pillugit inatsisip allaffissornikkut aqunneqarnera kiisalu sermimik imermillu avammut nioqquteqarneq.
- 9) Kalaallit Nunaanni inuussutissarsiutinik siuarsaanerup ilusiligaanera.
- 10) Nunami inuussutissarsiornermut, takornariaqarnerup misigisassarsiorititsillunilu inuussutissarsiornermut inuussutissarsiutinik siuarsaanerup aqqissuussinerit.
- 11) Kalaallit Nunaanni tunisassiassat tunisaanerisa avammullu nioqquteqarnerup suliassaqarfinnik nutaanik ineriartortitsinerup imminnut ataqtigiinnerat.
- 12) Suliniutinut annertuunut atugassarititaasunut killissaliussat.
- 13) Uumassusilinnik isumalluutinik piujuartitsinissamik tunngaveqarluni ineriartortitsineq kiisalu atuinissamik isumaqtigiissuteqartarnerit.
- 14) Unammilleqatigiinnerup inatsisit neqeroortitsisarnermullu inatsisit nalinginnaasut.
- 15) Nunap immikkoortuinik naalackersuinikkut suleqateqarneq, ilanngullugit Nunat Avannarliit Atlantikumi Suleqatigiiffiat (NORA) aamma Nunat Avannarliit Killiit Takornariaqarnerup suleqatigiiffiat (NATA).
- 16) Pisussanut pilersaarummi Northern Periphery and Arctic-imi (NPA) Kalaallit Nunaata soqtigisaanik isumaginninneq.
- 17) Atuisoqarnerup tunngassutilinnut naalackersuinerup tunngasut.

- 18) Takornariartitsinermut inuussutissarsiutinillu siuarsaanermut suliassa qarfirmut tunngatillugu kiffartuussinissamut isumaqatigiissutit suleqatigiinnerlu.
- 19) Nuna qarfinni isorliunerusunilu aningaaseriveqarnikkut pilersuineq pillugu kiffartuussinissamut isumaqatigiissut.
- 20) Puisit amiisa tunisaanerat, suliarineqartarnerat nunanullu allanut tuniniarneqartarnerat aamma takornariaqarnermut tunngassuteqartut pillugit Great Greenland A/S-imut kiffartuussinissamik isumaqatigiissut.
- 21) Avammut nioqquteqarnissamut isumaqatigiissutit, aatsitassanut ikummatissanullu inatsit naapertorlugu aatsitassanut avammut annissuinissamut akuersissutit ilaanatik.
- 22) Aalisarnermi piniarnermilu nunanut allanut niuernissamut akuersissutit.
- 23) Atomip nukinganik atortussiassanut isumannaallisaanikkut avammullu nioqquteqartarnermik nakkutiginninnissaq pillugu nunani tamalaani isumaqatigiissutit.
- 24) IAEA-mi nunani tamalaani isumaqatigiissutit pillugit IAEA-mut aamma EUROATOM-imut attaveqarfissaq.

4.1.2. Aatsitassat

- 1) Aatsitassanut suliassa qarfirmi pingaarnertigut politikki, periusissiat, pilersaarusiorneq ataqatigiissaarinerlu.
- 2) Aatsitassanut suliassa qarfiup iluani maleruagassanik aalajangersaaneq, ilaatigut:
 - Inatsisit inatsisinillu nassuiaasarneq.
 - Oqartussat suliarinninnerannik isumaginninneq.
 - Akileraartarnermut tunngasut, sillimmasiisarnermut tunngasut, royalty-nut ilusiliat il.il.
 - Aatsitassanut angisuunillu suliassanut suliffissuaqarnermut tunngatillugu inuiaqatigiinni piujuannartitsisussamik ingerlatsineq
 - Nalinginnaasumik inuussutissarsiutinik siuarsaaneq.
 - Avammut nioqquteqarnissamut akuersissutit.
- 3) Aatsitassanut suliassa qarfirmi nunap immikkoortuini politikikkut suleqatigiinnerit, ilanngullugit MoU aamma EIT Raw Materials Alliance.
- 4) Nalinginnaasumik innuttaasunik akuutitsineq.
- 5) Kimberley-mi suliassat ingerlasarnerannik pisortat ingerlatsinerat.
- 6) NunaGreen A/S pillugu inatsit aamma inatsisinik nassuiaasarneq.
- 7) Kalaallit Nunaanni aatsitassanik periarfissa qarfinnik nunani tamalaani nittarsaassisarneq, ilanngullugit nuisitsiviit/ataatsimeersuarnerit aamma toqqaannartumik nittarsaassiarnerit, ujarassiorneq il.il. pillugit saqqummersitassanik saqqummersitsinerit.
- 8) Ujarassiornermut ilisimatuussutsikkut siunnersuisarneq, oqartussat suliarinninnerat, paasissutissiisarneq ilisimatusarnerlu.
- 9) Nunap sannaani ilisimatuussutsikkut misissuinissamut pisussanut pilersaarutinut aamma aatsitassanut suliassa qarfirmi ilisimatusarnermut suliniutinut ataqatigiissaarineq piviusunngortitsisarnerlu, ilanngullugit nunap sannaanut nunap assiliorneq aamma periarfissa qarfiusunik paasinarsitsisarneq.

- 10) Nunap immikkoortuini najukkanilu qaqqat sisoortarnerannik misissuinernik ataqatigiissarineq piviusunnngortitsisarnerlu, ilanngullugit paasissutissanik nalunaarsukkanik katersineq, alapernaarsuineq aarlerinaataasunillu nalilersuineq.
- 11) Nunap sannaanut ilisimatuussutsikkut qarasaasiatigut paasissutissaasivinnik pilersitsineq, allanngutsaaliuineq saqqummersitsisarnerlu.
- 12) Qillerummit qaqitanut ujaqqanullu misissugassanut toqqorsivinnik allaffissornikkut aqutsineq.
- 13) Ujarassiornermut aatsitassanullu suliassa qarfimmi ilisimatusarnermi suleqatigiinnerit, ilanngullugu GEUS-imut isumaqatigiissutit.
- 14) Pinngortitami ajunaarnersuaqarnerinut siunnersuisarneq.

4.1.3. Inatsisit atuutsinneqarnerannut suliassa qarfik

- 1) Naalakkersuisut Kalaallit Nunaanni inatsisit atuutsinneqarneranni suliassa, ilanngullugit eqqartuussiviit, Politiit aamma Pinerluttunik isumaginnittut.
- 2) Inatsisit atuutsinneqarnerannut suliassa qarfimmi inatsisit Namminersorlutik Oqartussanut oqaaseqarfigneqartussat saqqummiunneqartut pillugit ataqatigiissarineq aamma Inatsisit atuutsinneqarnerannut ministere qarfiup suleqatigineqarnera.
- 3) Inatsisit atuutsinneqarnerannut suliassa qarfimmi inatsisinik nassuiaanissamut inatsisilerinikkut ikiuunneq.
- 4) Inatsisit atuutsinneqarnerannut suliassa qarfimmi inatsisinik, suliassa qarfinnut akisussaaffigilerlugit tiguneqarsimasunut attuumassutilinnik, nassuiaanermut inatsisilerinikkut ikiuunneq, ilanngullugit isumaginninnermut peqqissutsimullu suliassa qarfik, pingaartumik tarnimikkut napparsimasut imaluunniit tarnikkut kinguarsimasut pillugit eqqartuussinerit naammassitinnissaat pillugu.
- 5) Inatsisit atuutsinneqarnerannut suliassa qarfik pillugu nassuiaatit, periusissiat, suliniuteqarnissamut pilersaarutit aamma pingaarnersiuinerit.
- 6) Kalaallit Nunaanni eqqartuussiveqarnermut siunnersuisooqatigiit – Inatsisit atuutsinneqarnerannut ministere qarfik suleqatigalugu ataatsimiinnissamut qulequttanik malitseqartitsinermullu ataqatigiissarineq.
- 7) Inatsisit atuutsinneqarnerannut suliassa qarfimmi MR JUST/EK JUST, nunani avannarlerni suleqatigiinneq.
- 8) Eqqartuussisunik toqqaasarnermut siunnersuisooqatigiinni ilaasortassanik inassuteqarneq, PiSiu (Kalaallit Nunaanni pinerlutsaaliuinerit siunnersuisooqatigiit, Pinerluttuliornermi eqqugaasunut aalajangiisartut aamma Kalaallit Nunaanni eqqartuussiveqarnermut siunnersuisooqatigiit).
- 9) Pigisat nalillit pillugit inatsiseqarneq.

4.1.4. Naligiissitaaneq

- 1) Naalakkersuisut naligiissitaanermut suliassa qarfimmi suliassai.
- 2) Arnat angutillu naligiissitaanerat pillugu Inatsisartut inatsisaannut akisussaasuusoq.
- 3) Kalaallit Nunaanni Naligiissitaanermut Siunnersuisooqatigiinnut ilaasortassanik inassuteqarneq.

- 4) Arnaniq assigiinngisitsinerit suulluunniit tamarmik atorunnaarsinnissaat pillugu Naalagaaffiit Peqatigiit isumaqatigiissutaannut (CEDAW) nalunaarusiornermut akisussaasuusooq.
- 5) Naligiissitaanermut suliaasaqarfik pillugu nassuiaatit, periusissiat, suliniutissanut pilersaarutit pingaarnersiunerillu.
- 6) Naligiissitaanermut suliaasaqarfimmi MR JÄM/EK JÄM, nunani avannarlerni suleqatigiinneq.
- 7) Naligiissitaaneq isigalugu suliaasaqarfiit akimorlugit naalackersuisoqarfimmi suliaqarnerni suleqatigiinnernilu peqataaneq.

4.2. Immikkoortut naalackersuisoqarfiit ataaniittut, tassani inatsisitigut allanik aalajangersaasoqarsimangippat, naalackersuisoqarfimmut naammagittaalliorsinnaaneq periarfissaqarluni:

4.2.1. Atuisartoqarnermut Unammilleqatigiinnermullu Aqutsisoqarfik (AUA)

- 1) Atuisartunut suliaasaqarfik:
 - Atuisartunut pisisartullu Maalaarutaanik Aalajangiisartut nioqqutissanik kiffartuussinernillu pisinernut naammagittaalliuutit suliarisarpai.
 - Nittarsaassinernut inatsit malillugu nakkutilliineq.
- 2) Unammilleqatigiinnermut suliaasaqarfik:
 - Kattunnernut annertunerusunut akuersissuteqarneq.
 - Unammilleqatigiinnermut inatsisip unioqqutinneqarneranut paasiniaaneq akuliunnerlu.
 - Unammilleqatigiinnermi maleruagassat pillugit suliffeqarfimmut oqartussanullu ilitersuineq.
- 3) Atuisartunut Unammilleqatigiinnermullu Aqutsisoqarfik maalaaruteqartarfimmut il.il. ataatsimut allatseqarfiuvoq, ilanngullugit:
 - Ineqarnermut Maalaaruteqartarfik.
 - Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik.
 - Atuisartunut pisisartullu Maalaarutaanik Aalajangiisartut.
 - Unammilleqatigiinnermut Ataatsimiititaliaq.
 - Avatangiisit Innarlitsaaliorneqarnissaat pillugu Naammagittaalliuuteqartarfik.
 - Pinngortitap illersorneqarnera pillugu Ataatsimiititaliaq.
 - Nalunaarasuartaateqarnermi Maalaaruteqartarfik.
 - Siusinaartumik pensionisiaqarnermut maalaaruteqartarfik.
 - Pisortat pisiortornerat pillugu suliariumannittussarsiuussisarneq pillugu maalaaruteqartarfik.

4.2.2. Aatsitassanut Ikummatissanullu Aqutsisoqarfik (MLSA)

- 1) Ilaatigut suliaasaqarfimmi makkunani oqartussat suliarinninnerannik isumaginninnikkut, aatsitassanut suliaasaqarfimmi pisortat ingerlatsinerat:

- Akuersissutini akuersissuteqartarnernillu aatsitassanut inatsisit naapertorlugit akuerineqartunik nalinginnaasumik allaffissornikkut aqutsineq
- Tunisassiornermi teknikkinut tunngasut.
- Isumannaallisaaneq.
- Sulinermi pisussanut pilersaarutit.
- Isumalluutini atuineq.
- Nakkutilliinermi suliassat.
- Avammut nioqquteqarneq.
- Inuiaqatigiinni piujuaannartitsisumik ingerlatsinermik nalilersuineq (VSB) aamma inuiaqatigiinni piujuaannartitsinissaq pillugu isumaqatigiissutit.

Kapitali 5

Naalagaaffinngornissamut Nunanullu allanut Naalakkersuisoq

Naalagaaffinngornissamut Nunanullu allanut Naalakkersuisoqarfik

5.1. Immikkoortut suliassaqarfillu:

5.1.1. Tunngaviusumik inatsiseqalernissamut Immikkoortorta

- 1) Tunngaviusumik inatsisissaq pillugu Isumalioqatigiissitap isumaliutissiissutaanut aamma Tunngaviusumik inatsisissamut missingiummut tunngatillugu innuttaasunik akuutitsineq.
- 2) Misissueqqissaarnernik suliaqarneq, ilanngullugit Naalagaaffimmiit suliassaqarfinnik tigusinissamut tunngatillugu aporfissanik periarfissanillu paasinarsisitsinissaq.
- 3) Naalagaaffinngornissaq pillugu apeqqutillu tassunga attuumassuteqartut ajornartorsiutaasinnaasullu pillugit innuttaasunik ataatsimiisitsinissanik piareersaaneq ingerlatsinerlu kiisalu attaveqatigiinnissamut najoqqutassanik il.il. ineriartortitsineq, taamaaliornikkut innuttaasut peqataatinneqassallutik ineriartortitsinermullu piginneqataassallutik akisussaaqataassallutillu.
- 4) Naalagaaffimmiit suliassaqarfinnik tigusinissamut tunngatillugu misissueqqissaarnernik suliaqarneq, sulinerup ingerlanissaanik pilersarusiorneq ataqatigiissaarinerlu (naalakkersuisoqarfiit akisussaasut peqatigalugit).

5.1.2. Nunanut allanut susassaqarfiit

- 1) Qitiusumik oqartussaqaarfik Kalaallit Nunaata nunani tamalaanut tunngasunut soqutigisaanik isumaginnittoq.
- 2) Naalakkersuisoqarfiit ataasiakkaat nunani tamalaani suliaannik ataqatigiissaarineq aamma aqutissiuussineq.
- 3) Nunanut tamalaanut tunngatillugu attaveqarnermik aamma siunnersuinermik ataqatigiissaarineq, ilanngullugit:
 - Nunat marluk akornanni suleqatigiinneq aamma attaveqarneq.
 - EU-mik, Naalagaaffinnik Peqatigiinnik nunanilu tamalaani suliniaqatigiiffinnik allanik Kalaallit Nunaata suleqateqarnera.
 - Naalakkersuisoqarfiup akisussaaffigisaani Nunanut Allanut Illersornissamullu ministereqarfimmut attaveqaataaneq.
- 4) Kalaallit Nunaanni naalagaaffiit akornanni suliaqartartunik sullissineq.
- 5) Issittumi suleqatigiinnermik pingaarnertigut ataqatigiissaarineq, ilanngullugit:
 - Issittumi Siunnersuisoqatigiit, ilanngullugit Senior Arctic Officials ataatsimiinnerini aamma Piujuartitsinermik tunngaveqarluni ineriartortitsinermut suleqatigiissitami (SDWG) Kalaallit Nunaata soqutigisaanik isumaginninneq.
 - Issittumi Siunnersuisoqatigiinni ataatsimeersuarnerni Naalakkersuisut peqataasarnerannik ataqatigiissaarineq.
 - Kunngaqarfiup Danmarkip Issittumut periusissiaanik Naalakkersuisut suliaqarnerannik ataqatigiissaarineq.

- 6) Nunani allani Kalaallit Nunaata Sinniisoqarfiinik pilersitsineq.
- 7) Nunanut allanut Kalaallit Nunaata niuernermit isumaqatigiissutaannut killissaliussat pillugit isumaqatiginninniarnertit kiisalu Inuussutissarsiornermut, Niuernermut, Aatsitassanut, Inatsisit Atuutsinneqarnerannut Naligiissitaanermullu Naalackersuisoqarfik suleqatigalugu WTO-mut attaveqarnerit
- 8) Naalagaaffiit Peqatigiinni isummersortarfinni assigiinngitsuni Kalaallit Nunaata peqataaneramik ataqatigiissaarineq ilaatigut ilanngullugit:
 - Naalagaaffiit Peqatigiit Nunat Inoqqaavisa Oqaasissaqarfiinut Ataavartumik Suleqatigiiffiat (UNPFII)
 - Nunat Inoqqaavisa Pisinnaatitaaffii pillugit Immikkut ilisimasalittut suleqatigiissitaq (EMRIP).
- 9) Nunat akornanni killeqarfiliinerit pillugit suliani Kalaallit Nunaata soqutigisaanik isumaginninneq, ilanngullugu nunap toqqavia pillugu suliniut.
- 10) Illersornissamut isumannaallisaanermullu politikkimi ataqatigiissaarineq aqutissiuussisarnerlu, ilanngullugit illersornissaq pillugu isumaqatigiissut, Joint Committee aamma USA-mut Permanent Committee.
- 11) Naalackersuisoqarfiit attuumassuteqartut suleqatigalugit nunanik allanik ataasiakkaanik suleqateqarneq
- 12) Inuit Circumpolar Council-imut (ICC) aningaasaliissutinik allaffissornikkut aqutsineq.
- 13) Nunanik avannarlernik aamma Nunanik avannarlernik killernik suleqateqarneq.

5.1.3. Sinniisoqarfiit:

5.1.3.1. Bruxelles-imi Kalaallit Nunaata Sinniisoqarfia

- 1) EU-mi Kalaallit Nunaat pillugu aalajangiinermut aamma EU peqatigalugu politikikkut ataatsimoorluni nalunaarummut pingaarnertigut akisussaasuuneq.
- 2) EU-mi sullissivinnik suleqateqarneq.
- 3) EU-mut suleqatigiinnissamut isumaqatigiissut.
- 4) EU-mut pisussanut pilersaarutit pillugit suleqateqarnerit.
- 5) Nunanut EU-mi ilaasortaasunut/Aallartitanut attuumassuteqartunut attaveqarneq.
- 6) Nunami EU-mi ilaasortaasumi nunasiaataasimasuni (OLT) suleqatigiinneq, ilanngullugu siulersuisuni suliaassanik isumaginninneq.
- 7) Danskit EU-mi sinniisuannut attaveqarneq.
- 8) Public Diplomacy aamma sunniiniarluni suliaqarneq.
- 9) Kalaallit Nunaata EU-mut isumaqatigiissutaanut atatillugu Kalaallit Nunaanni naalackersuisoqarfinnut ikiuunneq.
- 10) EU-mut atatillugu Issittoq oqaluuserineqassatillugu peqataasarnissaq.

5.1.3.2. Washington-imi Kalaallit Nunaata Sinniisoqarfia

- 1) State Department-imik, ministereqarfiit allat, kongressip USA-milu naalagaaffeqatigiinnik suleqateqarneq.

- 2) USA-p sakkutuuisa Kalaallit Nunaanniinnerinut tunngatillugu Kunngearfiup suliaqarneranut atatillugu Kalaallit Nunaata soqutigisaanik isumaginninneq.
- 3) Public Diplomacy, sunniiniarluni attaveqarfeqarnissamillu suliaqarneq.
- 4) Aallartitaqarfinnut/aallartitanut attuumassutilinnut attaveqarneq.
- 5) Canadap suleqatigineqarnerata ineriartortinneqarnera, ilanngullugit naalagaaffiup ilaaniittut nunallu immikkoortuiniittut Kalaallit Nunaannut attuumassuteqarnerpaasut.
- 6) Naalackersuisoqarfiit attuumassuteqartut suleqatigalugit Kalaallit Nunaanni inuussutissarsiornermut aningaasaliinissamullu periarfissanik pilerisaarineq.

5.1.3.3. Reykjavik-imi Kalaallit Nunaata Sinnisoqarfia

- 1) Ataatsimiinnerni, isumaqatiginninniarnerni Naalackersuisunut aamma qitiusumik allaffeqarfimmud kiffartuussineq suliarineqartussatigullu ataqatigiissaarineq.
- 2) Islandimi nunanut allanut ministereqarfimmik, ministereqarfinnik allanik kiisalu oqartussanik suleqateqarneq.
- 3) Islandimi nunanut allanut ministereqarfimmi, Althingimi kiisalu Præsidentip allaffiani maleruagassaqarfiusumut attaveqarneq.
- 4) Pisortat namminersortullu sullissiviinik ingerlataqartunillu allanik suleqateqarnerup ineriartortinnera.
- 5) Naalackersuisoqarfiit attuumassuteqartut suleqatigalugit Kalaallit Nunaanni inuussutissarsiornermut aningaasaliinissamullu periarfissanik pilerisaarineq.
- 6) Public Diplomacy, sunniiniarluni attaveqarfeqarnissamillu suliaqarneq.
- 7) Aallartitaqarfinnut/aallartitanut attuumassutilinnut attaveqarneq.
- 8) Kalaallinut innuttaasunut Islandimi najugaqalersimasunut attaveqarneq.

5.1.3.4. Beijing-imi Kalaallit Nunaata Sinnisoqarfia

- 1) Kina-mi Kunngearfiup suliaqarneranut tunngatillugu Kalaallit Nunaata soqutigisaanik isumaginninneq.
- 2) Public Diplomacy, sunniiniarluni attaveqarfeqarnissamillu suliaqarneq.
- 3) Aallartitaqarfinnut/aallartitanut attuumassutilinnut attaveqarneq.
- 4) Kina-p aamma Asiap Kangianiittut, ilanngullugit pingaartumik Japan aamma Korea Kujalleq pingaartillugit, suliaqarfiit Kalaallit Nunaannut attuumassuteqartut iluanni niuernikkut suleqatigineqarnerannik ineriartortitsineq.
- 5) Naalackersuisoqarfiit attuumassuteqartut suleqatigalugit Kalaallit Nunaanni inuussutissarsiornermut aningaasaliinissamullu periarfissanik pilerisaarineq.

5.1.4. Ilisimatusarneq

- 1) Ilisimatusarnermut politikkip ataqatigiissaarneqarnera.
- 2) Ilisimatusarnermut siunnersuisooqatigiinnut attaveqarneq.
- 3) Ilisimatusarnermut suliaqarfimmi inatsisit.
- 4) Kalaallit Nunaanni ilisimatusarluni angalasarnerit.

Kapitali 6

*Meeqqanut, Inuusuttunut, Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Timersornermut
Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoq*

Meeqqanut Inuusuttunullu Naalakkersuisoqarfik

6.1. Immikkoortut suliasaqarfillu:

6.1.1. Meeqqat inuusuttullu

- 1) Meeqqat inuusuttullu pillugit nassuiaatit, periusissiat aamma pitsaaliuinermit kiisalu katsorsaaneermut suliniutit.
- 2) Atualersussat.
- 3) Meeqqat inuusuttullu ajornartorsiutillit.
- 4) Ilaqutariit meerartallit.
- 5) Pitsaaliuineq.
- 6) Inuit innarluutillit tapersiivigineqartarnerannut inatsit.
- 7) Inuit Innarluutillit illersuisuat pillugu Inatsisartut inatsisaat.
- 8) Meeqqat tapersiivigineqartarnerannut inatsit.
- 9) Paaqqinniffiit immikkut siunertallit pillugit inatsit.
- 10) Inuit kalaallit isumaginninnermi oqartussaasuinit Danmarkimut inissinneqarsimasut inuillu danskit isumaginninnermi oqartussaasuinit Kalaallit Nunaannut inissinneqarsimasut.
- 11) Inuit innarluutillit pillugit nassuiaatit, periusissiat aamma inuit innarluutillit pillugit pitsaaliuinermit katsorsaaneermullu suliniuteqarnerit.
- 12) Naalagaaffiit Peqatigiit innarluutillit pillugit nunani tamalaani isumaqatigiissutaat – Danmarkip nalunaarusiornerani saqqummiussiffigineqarneranilu peqataaneq ilaalluni.
- 13) Naalagaaffiit Peqatigiit meeqqat pillugit nunani tamalaani isumaqatigiissutaat – Danmarkip nalunaarusiornerani saqqummiussiffigineqarneranilu peqataaneq ilaalluni.

6.2. Immikkoortut naalakkersuisoqarfiit ataaniittut, tassani inatsisitigut allanik aalajangersaasoqarsimanngippat, naalakkersuisoqarfimmut naammagittaalliorsinnaaneq periarfissaqarluni:

6.2.1. Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik

- 1) Qitiusumik siunnersuisarfik – meeqqat ajornartorsiortut aamma inuit innarluutillit pillugit kommuninut siunnersuineq il.il.
- 2) Neqeroorutit innuttaasunut sammititat, ilanngullugit isumaginninneq pillugu angalasartut, siunnersuinermit oqarasuaatit, katsorsaaneessamut suliniutit aamma ajornartoormermit upalungaarsimasut.
- 3) Meeqqanut inuusuttunullu kiisalu inunnut annertuumik innarluutilinnut ulloq unnuarlu paaqqinniffiit.

- 4) PAARISA – - inuuniarnermi peqqinnissakkullu pitsaaliuineq, ilanngullugit Inuuneritta, siusissukkut suliniuteqarneq aamma angajoqqaanngortussanik piareersaaneq.
- 5) Pissassarfik, nuna tamakkerlugu inunnut innarluutilinnut sullissivik.
- 6) Meeqqat Ineriartornerannut immikkoortortaqqarfik – Ulluunerani neqeroorutini sulisunik piginnaanngorsaaneq, Nunarput tamakkerlugu Siusissukkut suliniuteqarneq, MANU aamma MANU+ angajoqqaanik tapersiisarneq, Meeqqat 0-18 TOPI kommunit peqqinnissaqarfillu akimorlugit meeqqat atugarissaarnerannik malinnaanerup digitalinngorsarneqarnera.
- 7) Illernit – nuna tamakkerlugu arnanut persuttagaasimasunut meeraannullu katsorsaaviullunilu qimarnguik.

6.3. Immikkoortortat arlaannaannulluunniit attuumassuteqanngitsut, tassani naalackersuisoqarfimmut naammagittaalliornissaq periarfissaanani:

6.3.1. MIO - Meeqqat Illersuisuat aamma meeqqat pillugit siunnersuisoqatigiit

- 1) MIO – Meeqqat illersuisuat, meeqqat pillugit siunnersuisoqatigiit aamma meeqqat inuusuttullu pillugit ilisimasaqarfik.
- 2) Meeqqat illersuisuat aamma Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit pillugit Inatsisartut inatsisaat.

6.3.2 Tilioq - Innarluutillit Illersuisuat

*Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Timersornermut Ilageeqarnermullu
Naalackersuisoqarfik*

6.4. Immikkoortut suliassaqarfillu:

6.4.1. Ilinniartitaaneq

- 1) Meeqqat atuarfii.
- 2) Atuarfiit namminersortut.
- 3) Efterskolit.
- 4) Atuarfiit immikkut ingerlatallit.
- 5) Folkehøjskolit.
- 6) Ilinniarnertuunngorniarniit.
- 7) Ingerlaqqiffiusumik ilinniakkat ilisimatusarnermillu ilinniarnit.
- 8) Inuutissarsiuutinut ilinniartitaanerit.
- 9) Perorsaanikkut tarnillu pissusaatigut siunnersuineq.
- 10) Nunani allani ilinniartut.
- 11) Ilinniagaqarnerisuteqartitsivik aamma ilinniagarsiutit pillugit maalaarutininik suliqaartarneq.
- 12) Atuartut ineqartitaaneri, ilanngullugit ilinniartut ineqarfii inissiallu attartukkat.

- 13) Nuna Tamakkerlugu Ilitsersuisarfik
- 14) Danmarkimi Kalaallit Illui.
- 15) Pikkorissarnerit ilinniaqqinnerlu, ilanngullugu AMA.
- 16) Ilinniartitaaneq pillugu EU-mik peqatigiilluni isumaqatigiissut – Inuussutissarsiornermut, Niuernermet, Nunanut Allanut Silallu Pissusaanut Naalakkersuisoqarfik suleqatigalugu isumagineqarpoq.

6.4.2. Kulturi

- 1) Kulturimut tunngasut, ilanngullugit eqqumiitsuliornermik suliaqarnerit.
- 2) Kultureqarnermut tapiissutit:
- 3) Tipsernermit lottornermillu aningaasaliissutit.
- 4) Sunngiffimmi sammisaqartitsineq.
- 5) Nunatta Atuagaateqarfia.
- 6) Timersorneq.
- 7) Oqaatsit pillugit politikki:
- 8) Oqaasiliortut.
- 9) Nunat Aqqinik Aalajangiisartut.
- 10) Oqaasileriffik.
- 11) Nunatta Isiginnaartitsisarfia.
- 12) Katuaq.

6.4.3. Radio aamma TV

- 1) Najukkani radio/tv.
- 2) KNR.
- 3) Tusagassiorfinnut tapiissuteqartarnek tusagassiorfiillu akisussaaffeqarnerat.

6.4.4. Katersugaasiveqarnek allagaateqarnerlu

6.4.5. Kulturikkut kingornussat illersornissaat aamma UNESCO

6.4.6. Saammaateqatigiinnissamut isumalioqatigiissitap isumaliutissiissutaata malitseqartinnera

6.4.7. Inuit aqqi pillugit inatsit

6.4.8. Ilagiit

- 1) Ilisinernut iliveqarfeqarnermullu inatsisit.
- 2) Ilageeqarnermi tunngaviusumik ilinniartitaaneq/ilinniaqqittarnek:
- 13) Ilageeqarnek.
- 14) Ajoqissatut ilinniartitaaneq.
- 15) Pattattussatut ilinniartitaaneq.

6.5. Immikkoortut naalackersuisoqarfiit ataaniittut, tassani inatsisitigut allanik aalajangersaasoqarsimangippat, naalackersuisoqarfimmut naammagittaalliorsinnaaneq periarfissaqarluni:

6.5.1. Ilinniartitaanermut Aqutsisoqarfik

- 1) Meeqqat atuarfii, atuarfiit namminersortut, efterskolit, højskolit, immikkut atuarfeqarfiit, Danmarkimi napparsimavinni parnaarussivinnilu atuartitsinerit.
- 2) Meeqqat atuarfiinut inatsisip taassumalu ataani aalajangersakkat atuutsinneqalernissaat.
- 3) Suliassanut tunngasunik siunnersuisartut.
- 4) Atuartitsinerimi najoqqutassanik ineriartortitsineq digitalinngortitsisarnerlu kiisalu tamanna pillugu paasisutissiisarneq.
- 5) Meeqqat atuarfiini kommunit suleqatigalugit perorsaanikkut ineriartortitsinermik suliaqarneq.
- 6) Meeqqat atuarfiini pisortanik sulisunillu piginnaanngorsaaneq.
- 7) Ilikkartitsiniarnermut pilersaarutini atuartitsinermilu atortussanik ingerlanissaannillu ineriartortitsineq.
- 8) Kommunit meeqqat atuarfiinut inatsisinik isumaginninnerannut pingaarnertigut nakkutillineq.
- 9) Nunatsinni efterskolit aamma folkehøjskolit ingerlanneqarnerannik pingaarnertigut nakkutillineq.
- 10) Naalackersuisoqarfimmut inatsisinik suliaqarnermut ikiuunneq.
- 11) Suliassanik politikkikkut suliaqarsutitigineqartunik isumaginninneq.
- 12) Paaqqinnittarfinnut najoqqutassanik naqiterineq siammarterinerlu.
- 13) Ado Lyngep Atuarfianik ingerlatsineq.
- 14) Meeqqat atuarfiini misilitsittarnerit misileraasarnerillu.
- 15) Danmarkimi efterskolertunik aammalu nunani allani paarlaasseqatigiilluni atuarnernik allaffissornikkut aqutsineq.
- 16) Inoqarfinnit aammalu illoqarfinnit minnerusuniit illoqarfinnut ilinniartuusunut paasisassarsiorluni angalanernut aningaasaliissutiniq aqutsineq.
- 17) 1. januar 2024 aallarnerfigalugu GUX-imi ingerlatsinerimi suliaqarsat.
- 18) 1. januar 2024 aallarnerfigalugu ATTAT-ni ingerlatsinerimi suliaqarsat.

Kapitali 7

Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoq

Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfik

7.1. Immikkoortut suliassaqarfillu:

7.1.1. Aalisarneq

- 1) Nunami namminerme nunanilu tamalaanni aalisarneq pillugu inatsisit, ilanngullugu aalisakkanut pisuussutitut illersuinissamut atuinissamullu politikki, qaleruallit qimerlullillu ilanngullugit.
- 2) Nunami namminerme nunanilu tamalaanni aalisarnermut politikki pillugu pingaarnertigut suliassat.
- 3) TAC-it pisassiissutillu.
- 4) Aalisarneq pillugu ineriartortitsinerme suliniutissat il.il.
- 5) Aalisarnermut akuersissutinik tunniussisarneq aamma aalipi aqutigalugu aalisarnermut akuersissutinik tunniussisarneq pillugu kommuninik suleqateqarneq.
- 6) Pingaarnertigut siunnersuisooqatigiinnut, aalajangiisartunut, suleqatigiissitalianut, ataatsimiititalianut ataatsimeersuarnernullu tunngasut.
- 7) Nunarsuup immikkoortuini, nunat marluk illugiillutik aammalu nunani tamalaanni isumaqatigiissutit aamma isumaqatigiissutit.

7.1.2. Piniarneq aallaaniarnerlu

- 1) Nunami namminerme nunanilu tamalaanni piniarneq aallaaniarnerlu pillugu inatsisit, ilanngullugu imaani nunamilu uumasunik miluumasunillu kiisalu timmissanik illersuinissamut atuinissamullu politikki.
- 2) Sakkut pillugit inatsisit.
- 3) Nunarsuup immikkoortuini, nunat marluk illugiillutik aammalu nunani tamalaanni piniarnermut aallaaniarnermullu politikki pillugu pingaarnertigut suliassat.
- 4) Uumasunut pisassiiffiusanngitsunut pisassiissutit maleruagassiinerlu.
- 5) Uumasunut pisassiiffiusartunut piniarnermut allagartanik akuersissutinillu tunniussisarneq.
- 6) Aallaaniarnermut allagartaleeriaaseq, ilanngullugu kommunit suleqatigalugit aalipi aqutigalugu aallaaniarnermut akuersissutinik tunniussisarneq kiisalu aallaaniarnermut allagartaleeriaatsimik ineriartortitsineq.
- 7) Akiliisitsilluni aallaaniartitsineq aalisartitsinerlu.
- 8) Piniarneq aallaaniarnerlu pillugit ineriartortitsinerme suliniutissat il.il.
- 9) EU-mi aamma UK-mi naggueqatigiit Inuit ilaatinneqannginnerat tunngavigalugu puisinit tunisassianik akuersissummik allagartaliisarneq.
- 10) Nunarsuup immikkoortuini, nunat marluk illugiillutik aammalu nunani tamalaanni isumaqatigiissutit aamma isumaqatigiissutit.

- 11) Pingaarnertigut siunnersuisooqatigiinnut, aalajangiisartunut, suleqatigiissitalianut, ataatsimiititalianut ataatsimeersuarnernullu tunngasut.

7.1.3. Aalisarnermut piniarnermullu nalinginnaasumik

- 1) Inatsisartuni suliassanut tunngatillugu Naalakkersuisunik sullissineq, Inuussutissarsiutinut tapersiisarneq, aalisarnermut inuussutissarsiutinillu siuarsaanermut aalisarnermut aningaasalersuinissamut aningaasaliissutit aamma aalisarnermut piniarnermullu inuussutissarsiutinik siuarsaaneq pillugit inatsisunik ilusilersuineq, ilanngullugit sinerissap qanittuani aalisarnerup ilusiligaaneramik naleqqussaaneq kiisalu aalisarnermut piniarnermullu siunnersuisoqarfik.

7.1.4. Kalaallit Nunaanni Uumasunut Nakorsaqaarnermut Inuussutissalerinermullu Oqartussaqaarfik (VFMG)

- 1) Kalaallit Nunaanni uumasunut nakorsaqaarnermut inuussutissalerinermullu Oqartussaqaarfik, ilanngullugit nunatsinni inuussutissat isumannaatsuunissaannut, uumasunut nakorsaqaarnikkut upalungaarsimanermut uumasullu atugarissaarnissaannut pingaarnertut akisussaaffiit.
- 2) Kalaallit Nunaanni uumasunut nakorsaqaarnermut inuussutissalerinermullu suliassaqaarfimmi akisussaaffik Namminersorlutik Oqartussat aamma Danmarkimi inuussutissanut aqutsisoqarfiup (Fødevarestyrelsen) akornanni avillugu isumagineqarpoq. Danmarkimi Fødevarestyrelsen (FVST) suliffeqaarfiit neqilerisut aalisakkerisullu akuerineqartarneri nakkutigineqarnerilu eqqarsaatigalugu oqartussani qullersaavoq, ilanngullugit umiarsuit suliffissuaatigisut, nunanut allanut niuernissaq siunertaralugu akuerineqarsimasut.
- 3) Suliffeqaarfiit inuussutissalerisut, pingaarnertut tunisassiorfiit aamma inuussutissanik tunisassianik tuniniaaviit nunatsinnut tunisassanik tunisassiortut pillugit akuersissuteqartarneq, ilitsersuisarneq nakkutilliinerlu.
- 4) Inuussutissat isumannaatsuunissaat, ilanngullugit ilaatigut inuussutissat tuniniaqqusaajunnaartut pillugit upalungaarsimaneq paasissutissiisarnerlu kiisalu nappaatinik inuussutissaneersunik nappaalasoqalertillugu tuniluunnernik paasiniaaneq aammalu nunani tamalaani oqartussanut nalunaarusiortarneq.
- 5) Uumasut atugarissaarnerat uumasunillu illersuineq, ilanngullugit savat qimmiinut nunalerinermillu inuussutissarsiuteqartut uumasuutaannut tunngatillugu nakkutilliineq, ilitsersuineq kiisalu nakorsiartarfeqaarnikkut nakorsaasersuinikkullu ikiuunneq.
- 6) Uumasut nakorsaasa nappaatinut upalungaarsimanerat.
- 7) Uumasut nappaatai inunnut tuniluussinnaasut – uumasut nappaataannik inunnut tuniluussinnaasunik alapernaarsuineq, nalunaarutiginnittarneq akiuiniarnerlu.
- 8) Fødevarestyrelsen suleqatigalugu Danmarkimi kalaallit peqqissartut najugaqarfiinut inuussutissanik annissuineq.
- 9) Border Inspection Post. VFMG angallatinik nunanit allaneersunik aalisakkanik aalisakkanillu nioqqutissanik EU-mut eqquassinissamik kissaateqartunik killeqaarfimmi nakkutiginninnissamut FVST-imit piginnaatinneqarpoq.

7.2. Immikkoortut naalakkersuisoqarfiit ataaniittut, tassani inatsisitigut allanik aalajangersaasoqarsimangippat, naalakkersuisoqarfimmut naammagittaalliorsinnaaneq periarfissaqarluni:

7.2.1. Kalaallit Nunaanni Aalisarsinnaanermut Akuersissutinik Nakkutilliisoqarfik (KANUAANA)

- 1) Piniarnermik, aallaaniarnermik sinerissallu qanittuani aalisarnermik nakkutilliineq alapernaarsuinerlu.
- 2) Avataasiorluni nunallu allat aalisarnerannik nakkutiginninneq alapernaarsuinerlu kiisalu aalisarneq pillugu paasissutissanik nalunaarsuineq aamma kalaallit nunallu allamiut pisaannik tunisinerannillu nakkutiginninneq.
- 3) Aalisarneq, piniarneq aallaaniarnerlu pillugit assuarliutit, mianersoqqussutit politiinullu nalunaarnerit.
- 4) Pisanut uppersaatinik EU-mit akuersissutinik allagartaliisarneq.
- 5) Nunani tamalaani nakkutiginninnikkut suleqatigiinneq.
- 6) Kalaallit Nunaanni oqartussanut aalisarnermillu inuussutissarsiortunut paasissutissanik pilersuineq.

Kapitali 8

Nunalerinermut, Imminut Pilersornermut, Nukissiutinut Avatangiisinullu Naalakkersuisoq

*Nunalerinermut, Imminut Pilersornermut, Nukissiutinut Avatangiisinullu
Naalakkersuisoqarfik*

8.1. Immikkoortut suliasaqarfillu:

8.1.1. Pinngortitamut immikkoortortaarfik

- 1) Pinngortitamik illersuineq:
 - Nunami namminermit nunanilu tamalaani pinngortitamik illersuineq pillugu inatsisit.
 - Pinngortitamik illersuinermit uumassusillillu assigiinngisitaarneri pillugit nunani tamalaani isumaqatigiissutinik, nunat tamalaat isumaqatigiissutaannik suleqatigiiffiusunillu aqutsineq, ilanngullugit Nunani Avannarlermi Ministerit Siunnersuisooqatigiinni, Uumassusillit assigiinngisitaarnerannut nunat tamalaat isumaqatigiissutaat, Ramsar-imi nunat tamalaat isumaqatigiissutaat, Issittumi Siunnersuisooqatigiinni uumassusillit assigiinngisitaarnerannut suleqatigiissitaliaq CAFF.
 - Pinngortitamik illersuineq eqqissisimatitsinerlu kiisalu sumiiffinnik illersugaasunik eqqissisimatitaasunillu aqutsineq.
 - UNESCO-mi nunarsuarmi kingornussassaqarfimmik Ilulissat Kangianik aqutsineq.
 - Uumassusillit assigiinngisitaarnerannik illersuineq.
- 2) CITES (Washington-imi nunat tamalaat isumaqatigiissutaat), ilanngullugit akuersissutinik tunniussisarneq.
- 3) Ilisimasassarsiornissamut akuersissutit: Kalaallit Nunaata Avannaarsuani Nunami Allanngutsaaliukkani allanilu Kalaallit Nunaanni inuilaarsuarmiittuni ilisimasassarsiornissamut asimilu suliaqarnissamut akuersissuteqartarneq.
- 4) Nunap assiliorneq aamma Asiaq-p atuunnera pillugu inatsisit.

8.1.2. Avatangiisinut Upalungaarsimanermullu immikkoortortaarfik

- 1) Avatangiisinik allanngutsaaliuineq:
 - Nunami namminermit nunanilu tamalaani avatangiisinik allanngutsaaliuineq pillugu inatsisit.
 - Avatangiisinut suliasaqarfimmi nunani tamalaani isumaqatigiissutinik, nunat tamalaat isumaqatigiissutaannik suleqatigiiffinnillu aqutsineq.
 - Eqqagassalerineq, ilanngullugit suliasaqarfimmi pilersaaruserneq, atoqqiisarnermik nukissiamillu atorluaneramik siuarsaneq, eqqagassanik eqqaanermi mingutsitsineramik killilersuineq.
 - Avatangiisinut aningaasaateqarfik.
 - Suliffeqarfinnik immikkut mingutsitsisartunik avatangiisinut akuersissuteqarnerit.
 - Sanaartukkanik aalajangersimasunik avatangiisinut sunniutaasussanik nalilersuineq (VVM).

- Imikoornernut, nunamik mingutsitsinernut imeruersaatillu puuinut maleruagassiineq.
- Imermik imerneqarsinnaasumik illersuineq.
- Imaani avatangiisinik allanngutsaaliuineq, ilanngullugit sinerissap qanittuani uuliakoornissanut upalungaarsimanermik pilersitsineq atuutsitsinerlu.

2) Upalungaarsimaneq:

- Upalungaarsimanermut inatsisit.
- Upalungaarsimanermut Ataatsimiititaliarsuaq.
- Kommunini annaassiniarnermut upalungaarsimasunut ilitersuineq nakkutilliinerlu.
- Nammineq kajumissutsiminnik upalungaarsimasut.
- Qaartiterutissat pillugit akuersissutit, nakkutilliineq siunnersuinerlu, ilanngullugit qaartoornissamik pitsaaliuinermi iliuusissat.

8.1.3. Nunalerinermut immikkoortorta qarfik

- 1) Nunalerineq, savaateqarneq, nersutaateqarneq tuttuuteqarnerlu pillugit inatsisit.
- 2) Nunalerinermut politikki.
- 3) Inuusutissarsiornermik siuarsaaneq nunalerinermut suliaasaqarfimmut sammitinneqartut.
- 4) Nunalerinermut siunnersuisooqatigiit sullissiviillu ataaniittut.
- 5) Neqileriffiup ingerlanneqarnera pillugu Neqi A/S-imut kiffartuussinissamik isumaqatigiissut.
- 6) Aalisakkanik piniakkanillu tunisassianut tunitsiveqarneq pillugu ingerlatseqatigiiffinnut assigiinngitsunut kiffartuussinissamik isumaqatigiissutit.
- 7) SPS-imut (Savaatillit Peqatigiit Suleqatigiissut) angusassat pillugit isumaqatigiissuteqartarpoq kiisalu Nunalerinermik Siunnersorteqarfik, Upernaviarsummi naatitsisarfik pillugit Nunalerinermut siunnersuisooqatigiinnut angusassanut isumaqatigiissuteqartarluni.

8.1.4. Nukissiuuteqarnermut immikkoortorta qarfik

- 1) Nukissiuuteqarnermut suliaasaqarfimmut pilersaarummik atuutsitsilerneq.
- 2) Nukissiuutinik ataavartunik ineriartortitsineq.
- 3) Nukissiamik, imermik kiassarnermillu pilersuineq kiisalu Innaallagiamut imermullu akigititat (taamaattoq Mittarfeqarfiit pilersuiffiisa iluanniinngitsoq).
- 4) Pilersuinerlut politikki, ilanngullugit nioqqutissanik pilersuinerlut suliaasaqarfimmi akigititanut ilusiliaq aamma nuna tamakkerlugu nioqqutissanik ikummatissanillu pilersuineq pillugit KNI A/S-imut kiffartuussinissamut isumaqatigiissut.
- 5) Alcoa-mut paasissutissanut isumaqatigiissutip iliuseqarfigineqarnera.
- 6) Aluminiuliorfissamik paasinarsisitsinissaq.
- 7) Nunanut Allanut Naalackersuisoqarfimmut ataqatigiissaagaasumik erngup nukinganik periarfissaqarfiusunik aamma Power2X-inut suliaasanik avammut nioqquteqartarnermik siuarsaaneq aamma nunani tamalaani niuerfinni pilersaarineq.

8.1.5. Imminut pilersorneq

- 1) Imminut pilersornerup pitsannorsarnissaa, ilanngullugit tunisassiornerulernissaaq, imminut pilersornerulernissamut iluaqutaasussaaq, ilaatigut inuussutissanut, nukissiuutitut nunalerinermullu suliasaqarfinni suliniuteqarnertigut.
- 2) Aalisakkanik piniakkanillu tunisassianut tunitsiveqarnissaaq pillugu ingerlatseqatigiiffinnut assigiinngitsunut tunisassiorfeqarnermut tapiissutit.
- 3) Pilersuinermit politikki, ilanngullugit nioqqutissanik pilersuinermit suliasaqarfimmi akigititanut ilusiliaq aamma nuna tamakkerlugu nioqqutissanik, ikummatissamik, aningaasanillu pilersuineq pillugu KNI A/S-imut kiffartuussinissamut isumaqatigiissut.

8.2. Immikkoortut naalackersuisoqarfiit ataaniittut, tassani inatsisitigut allanik aalajangersaasoqarsimanngippat, naalackersuisoqarfimmut naammagittaalliorsinnaaneq periarfissaqarluni:

8.2.1. Nukissiorfiit

8.2.2. Aatsitassanut Suliassaqarfinnut Avatangiisinut Aqutsisoqarfik

- 1) Aatsitassanut suliassaqarfimmi avatangiisinik, pinngortitamik silallu pissusaanik allanngutsaaliuineq.

8.2.3. Asiaq – Kalaallit Nunaanni misissueqqissaartarfik

- 1) NunaGIS-imik ingerlatsineq.
- 2) Nunami (uumassusilinniinngitsoq) avatangiisit pillugit nunap assiliorneq, nalunaarsuineq, paasissutissiisarneq siunnersuinerlu.
- 3) Makkua iluanni suliassat; nunap assiliorneq, nunami sumiiffinnut paasissutissat, imermik isumalluutit, silap pissusaa, maannakkut sila, avatangiisit kiisalu nunami uuttortaaneq nunalerinermilu teknikkut.
- 4) Nunani tamalaani ilisimatusarnermi suliniutini peqataaneq.
- 5) Ilisimatusarfimmut Zackenberg-imut ingerlatsinissamut isumaqatigiissut.

8.2.4. Innaallagissiornermut oqartussat

8.3. Immikkoortortat arlaannaannulluunniit attuumassuteqanngitsut, tassani naalackersuisoqarfimmut naammagittaallionnissaaq periarfissaanani:

8.3.1. Pinngortitaleriffik

Kapitali 9

*Isumaginninnermut, Ilaqutariinnut, Suliffeqarnermut Nunamullu Namminermut
Naalakkersuisoq*

*Isumaginninnermut, Ilaqutariinnut, Suliffeqarnermut Nunamullu Namminermut
Naalakkersuisoqarfik*

9.1. Immikkoortut suliassaqarfillu:

9.1.1. Isumaginninneq, Ilaqutariit Suliffeqarnerlu

- 1) Inersimasut ajornartorsiuteqartut.
- 2) Utoqqaat.
- 3) Inersimasunut isumaginninnermi suliassaqarfik:
 - Utoqqaat illui pillugit Inatsisartut peqqussutaat.
 - Isumaginninnermi ikiorsiissutinut kaajallaasitaq.
 - Pisortanit ikiorsiissutit.
 - Utoqqalinersiutit.
 - Siusinaartumik soraarnerussutisiat.
 - Ineqarnermut tapiissutit.
 - Meeqqanut tapiissutit.
 - Meeqqanut akilersuutit.
 - Isumaginninnermut inatsisit atuutsinneqalernissaat pillugu kommuninik suleqateqarneq nakkutilliinerlu.
- 4) Isumaginninnermi piorsaanermut pilersaarutit.
- 5) Inersimasut utoqqaallu ajornartorsiutit pillugit isumaginninnermi nassuiaatit, periusissiat aamma pitsaaliuinnermi kiisalu katsorsaanermi suliniutissat.
- 6) Qimarnguiit pillugit nalunaarut
- 7) Isumaginninnikkut isumannaatsuutitsinissaq pillugu Nunani avannarlerni isumaqatigiissut.
- 8) Isumaginninnikkut ikiorsiisarneq isumaginninnikkullu kifpartuussinerit pillugit Nunani avannarlerni isumaqatigiissut.
- 9) Isumaginninnermut suliassaqarfimmi ilisimasanik avitseqatigiinnissaq aammalu nunami namminermi nunat akimorlugit maleruagassat pillugit nunani avannarlerni oqartussanik suleqateqarneq.
- 10) Isumaginninnermut inatsisit:
 - Isumaginninnermi suliassani suliassaqarfiit akimorlugit suleqatigiinneq pillugu Inatsisartut peqqussutaat.
 - Kommunit akunnerminni akiliinissamut pisussaaffeqarnerat pillugu Inatsisartut peqqussutaat.
 - Isumaginnittoqarfiup aqunneqarnera aaqqissuussaanagerlu.
 - Isumaginninnermi suliassaqarfiup iluani pissaanermik atuneq pillugu inatsit.
 - Naartunermut, erninnermut meeravissiartaarnermullu atatillugu sulinngiffeqartarneq pillugu inatsisit maleruagassallu.

11) Ilaqutariinnermut inatsisit:

- Inatsisitigut ataataqanngitsut.
- Meeravissiarartaarneq.
- Meeqqat pisinnaatitaaffii.
- Kingornussisarnermut inatsit.
- Kingornussassanik toqukkut qimatanik eqqartuussivikkut suliarinnittarneq pillugu inatsit.
- Katissimallugu aapparisaq toqukkut qimagunnerani pigisat eqqartuussivitsigut suliarineqartarnerat pillugu inatsit.
- Katissimalluni aappariinnerup inatsisitigut sunniuteqarnera.
- Katissimalluni aappariilerneq avittarnerlu.
- Aappariittut nalunaarsugaaneq.
- Angajoqqaat akisussaaneq.
- Meeqqat illersugaaneq pillugu Haag-imi nunani tamalaani isumaqatigiissut.
- Angajoqqaatut oqartussaaffiup aalajangiiffiginera.

12) Suliffeqarneq:

- Piujuartitsinermik tunngaveqartumik ineriartortitsinissaq anguniarlugu suliffeqarnermut tunngatillugu inatsisit.
- Suliffeerunnermi ikiorsiissutit.
- Nuttarnerulersitsiniarluni aningaasaliissutit.
- Majoriaq atuartunut tapiissutinik aqutsineq.
- Sullivimmi avatangiisit pillugit inatsisit.
- Sulinermi ajoqusernermi sillimmasiineq pillugu inatsit.
- Suliffeqarneq pillugu politikki. Nunatsinni Inuussutissarsiornermut Suliffeqarnermullu Siunnersuisoqatigiinnik allatseqarfittut sullissineq.
- Suliffeqarneq pillugu pilersaaruserneq: Ilinniagaqarsimanngitsunik suliffissaaleqisunillu piginnaanngorsaaneq, sulisussat avataaneersut, piginnaanngorsaaqqinnerit suliffissaaleqinerullu akiorniarnissaa.
- Nunanit allamiunut suliasaqarfik, nunamiinnissamat sulisinnaanissamullu akuersissutit.
- Inuussutissarsiornerup suliffeqarnerullu iluanni ilinniartoqartarnermut suliasaqarfik.

13) Suliffeqarnermut immikkoortortaarfik kommuninut Majorianik ingerlatsinerneq angusassat pillugit isumaqatigiissuteqartarpoq aamma PKU-mi piginnaanngorsaaneq pillugit tunngasunik inuussutissarsiutinut ilinniartinnut angusassat pillugit isumaqatigiissuteqartarluni.

14) Inuit pisinnaatitaaffii.

- Inuit pisinnaatitaaffii pillugit Siunnersuisooqatigiit.

9.1.2. Nunamut Namminermet Immikkoortortaarfik

- 1) Kommunini aqutsinermet tunngasunik nakkutilliineq.
- 2) Kommunit aqunneqarnerat pillugu inatsit.
- 3) Nunatta aqutsinikkut agguarneqarnera pillugu inatsisit.

- 4) Naalackersuinikkut Aqutsisooqatigiinnut (PKG) akisussaasuusiq.
- 5) Isumaginninnermi maleruagassanut kommunit ingerlatsinerannik aqutsinerannillu ataatsimut isigalugu nakkutilliineq.
- 6) Ulloq unnuarlu paaqqinniffinnik nakkutilliineq.
- 7) Qinersisarnerit pillugit inatsisit.
- 8) Kommunit Nakkutilliisoqarfiata allatseqarfimmit sullinneqarnera.
- 9) Kommuninik siunnersuineq inatsisinullu naapertuuttuunermik nakkutilliineq.
- 10) Qinersinermut ataatsimiititaliap aamma Qinigaasinnaanermut ataatsimiititaliap allatseqarfimmit sullinneqarnerat.
 - Nunaqarfiit isorliuernerusullu.
 - Eqqartuussivikkoortitsisarneq aamma pinngitsaaliissummik taarsiissutitalimmik pigisanik piginnikkunnaarsitsineq.

9.2. Immikkoortortat arlaannaannulluunniit attuumassuteqanngitsut, tassani naalackersuisoqarfimmut naammagittaalliornissaq periarfissaanani:

9.2.1. Utoqqaat Illersuisuat

- 1) Utoqqaat Illersuisoqarfiat.
- 2) Utoqqaat Illersuisuat pillugu Inatsisartut inatsisaat (taamaattoq Utoqqaat Illersuisuannut tunngatillugu allatseqarfeqarneq Isumaginninnermut Aqutsisoqarfimmit, Meeqqanut, Inuusuttunut, Ilaqutariinnut Inatsisillu Atuutsinneqarnerannut Naalackersuisup ataaniittumit, ingerlanneqarpoq).

9.2.2. Arlaannaannulluunniit attuumassuteqanngitsumik isumaginninnermi nakkutilliineq

9.2.3. Kommuninut nakkutilliisoqarfik

Kapitali 10

Peqqissutsimut Naalakkersuisoq

Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfik

10.1. Immikkoortut suliaasaqarfillu:

10.1.1. Peqqissutsimut suliaasaqarfik

- 1) Inuit peqqissusaat.
- 2) Qinnqornernut illersuuteqarnissaq pillugu siunnersuineq.
- 3) Ilisimatusarnikkut ingerlatanut tapiissutit – Peqqinnissamut tunngasunut aningaasaliissutit.
- 4) Ilinniaqqitsitsinermut aningaasaliissutit.
- 5) Peqqissutsimut nittartagaq Peqqik.
- 6) Aatsitassarsiorfinnut Pituffimmullu tunngatillugu peqqinnissamut isumaqatigiissutit.

10.1.2. Inatsisit

- 1) Peqqinneq pillugu inatsisit.
- 2) Peqqinnissaqarfiup aqunneqarnera aqqissugaaneralu.
- 3) Peqqinnissakkut sullissineq.
- 4) Kigutilerineq.
- 5) Nakorsaataasiveqarneq.
- 6) Nakorsaatit pillugit inatsisit.
- 7) Tarnimikkut napparsimasunik nammineersinnaajunnaarsitsisarneq allatigullu pinngitsaaliisummik iliuseqartarneq.
- 8) Napparsimasut inatsisitigut inissisimaffiat.
- 9) Qinnqornerit ioninngortitsisartunut aamma qinnqornernut illersuuteqarneq.
- 10) Imigassat aalakoornartullit pillugit inatsisiliorneq.
- 11) Tupat pujortartarnerlu pillugit inatsisit.
- 12) Pinngitsuuisinnaajunnaarsimasunik katsorsaasarneq pillugu inatsiseqarneq.
- 13) Nakorsaatit pissassaatitut atorneqartartut inerteqqutaanerat.
- 14) Aanngajaarniutit pillugit inatsisit.

10.2. Immikkoortut naalakkersuisoqarfiit ataaniittut, tassani inatsisitigut allanik aalajangersaasoqarsimangippat, naalakkersuisoqarfimmut naammagittaalliorsinnaaneq periarfissaqarluni:

10.2.1. Peqqissutsimut Aqutsisoqarfik

- 1) Peqqinnissaqarfiup ingerlanneqarnera, ilanngullugit nunani allani katsorsartittarnerit.
- 2) Peqqinnissaqarfiup sullissineri pillugit aalajangersaaneq.
- 3) Nakorsaataasiveqarnermut malittarisassanik aalajangersaaneq.

- 4) Nappaatinik tunillaassortunik pinaveersaartitsineq akiuniarnerlu, atoqatigiinnikkut tunillatsittarneq pingaarnerutillugu.
- 5) Nappaatinik inooriaatsikkut pilersinneqarsimasunik pinaveersaartitsineq.

10.2.2. Allorfik – Pinngitsuuisinnaajunnaarsimasunik katsorsaasarneq

- 1) Ilisimasat aallaavigalugit katsorsaanissamik kommunini tamaginni neqerooruteqartarnissat qulakkeernissaa.
- 2) Aanngajaarniutitik aningaasanoormillu ajornartorsiutit pillugit nuna tamakkerlugu suliniuteqarnermik ataqatigiissaarineq.
- 3) Innersuussisarnermut aamma katsorsaanermullu nunami namminermit alapernaarsuinermit qarasaasiatigut paasissutissaasivinnik isumaginninneq.

10.3. Immikkoortortat arlaannaannulluunniit attuumassuteqanngitsut, tassani naalakkersuisoqarfimmut naammagittaalliornissaq periarfissaanani:

10.3.1. Nunatta Nakorsaaneqarfia (NUN)

- 1) Peqqinnissamik suliaqarnermut tunngasut pillugit siunnersuineq.
- 2) Peqqinnissaqarfimmi sulisunut peqqinnissamik suliaqarnermut tunngasut pillugit ilitsersuinerit.
- 3) Peqqinnissaqarfimmi sulisunik peqqinnissamillu ingerlataqarfiusunik nakkutilliineq.
- 4) Katsorsartittut maalaarutaanik suliarinnittarnerit.
- 5) Peqqissaasutut Kalaallit Nunaanni sulisinnaatitaanermut akuersissummik allagartaliisarneq.
- 6) Peqqissutsimik nakorsaasersuinermit kisitsisitigut paasissutissat atorlugit nakkutilliineq.
- 7) Nappaatit tunillaassortut atugaanerit pillugu nalunaaruteqartarneq.
- 8) Peqqinnissaqarfiup eqqartuussivinnut ikiuuttarnera.
- 9) Avatangiisit pillugit siunnersuineq.

10.3.2. Imigassaq Ikiaroornartullu pillugit Siunnersuisoqatigiit

Kapitali 11

Ineqarnermut Attaveqaasersuutinuullu Naalackersuisoq

Ineqarnermut Attaveqaasersuutinuullu Naalackersuisoqarfik

11.1. Immikkoortut suliassa qarfillu:

11.1.1. Ineqarneq

- 1) Ineqarnermut suliassa qarfirmi politikki, inatsisit aamma periusissianik ineriartortitsineq.
- 2) Inissianik attartortitsisarnermut suliassa qarfik, pisortat inissiaataannik attartortittakkanik nakkutilliineq.
- 3) Namminersorlutik Oqartussat illuutaannik pigisaannillu nalilinnik pisisarneq tuniniaasarnerlu.
- 4) Inissianik nammineq pigisanik aningaasalersuinermit atatillugu, 2018 sioqqullugu taarsigassarsiarititanik aqutsineq.
- 5) Inissianut tapersiisarneq taarsigassarsititsisarnerlu.

11.1.2. Sillimmasiisarneq

- 1) Sillimmasiisarnermut suliassa qarfirmi politikki aamma periusissianik ineriartortitsineq.

11.1.3. Sanaartorneq

- 1) Namminersorlutik Oqartussat illuliornermut sanaartornermullu suliassa annut sanatitsisoq.
- 2) Namminersorlutik Oqartussat sanaartornermut suliassa annut pilersaarusiornermut, aqutsinermit sunnuteqarluarnerulersitsinissamullu malittarisassat.
- 3) Namminersorlutik Oqartussani sanatitsisunut nassuiaanerit, najoqqutassat, malittarisassat ilitsersuutillu.
- 4) Illuliat allallu sanaartugassat sanaartornissaat, ilusilersornissaat aqqissuunneqarnissaallu pillugit aalajangersakkat pillugit Naalackersuisut sinnerlugit ingerlatsineq nutarterisarnerlu.
- 5) Kommunini sanaartornermut oqartussap naammagittaalliuutigineqarnerani naammagittaalliorfissaq.
- 6) Pisariaqartitsinermit kommunini sanaartornermut oqartussanut paasisutissiinernik pikkorissaanernillu suliagarneq.
- 7) Illuliornerup sanaartornerullu iluanni inatsisit (ass. Neqeroortitsisarneq pillugu inatsit, Illuliornerup pillugu inatsit, Sanaartorfissagissaaneq pillugu inatsit) kiisalu nalunaarutit kaajallaasitallu (ass. BBR-imi nalunaarsuiffik aamma illuliornermut malittarisassat).

11.1.4. Attaveqaasersuutit

- 1) Imaatigut silaannakkullu angallannermit suliassa qarfiup, nunakkut assartuinerup, allakkeriveqarnermut nalunaarasuartaateqarnermullu suliassa qarfiup oqartussap suliassai ineriartortitsinermilu suliassat kiisalu qitiusumik umiarsualiveqarnermut oqartussaq.

- 2) Pingaarnertigut angallannermik pilersaaruserneq, angallannermi sanaartugassanut annertunerusunut inuiaqatigiit aningaasaqarneranni misissueqqissaarneq – ilanngullugu kommuninik suleqateqarneq.
- 3) Angallannermut suliaasaqarfimmi naammagittaalliutinik suliarinninneq.
- 4) Angallannermut suliaasaqarfimmi paasissutissiisarnermik suliaqarneq, ilanngullugu ”Imarsiornerup isumannaatsuunissaa” pillugu paasititsiniaanerit.
- 5) Imarsiornermut suliaasaqarfimmi imarsiornerup isumannaatsuunissaa pillugu inatsisit.
- 6) Imarsiorneq pillugu Ataatsimiititaliap allattoqarfimmi sullinneqarnera.
- 7) Søfartsstyrelsen suleqatigineqarnera, ilanngullugu Sinerissani annaassiniartartut.
- 8) Umiarsualivinnut oqartussaq.
- 9) Umiarsualiveqarfimmi tamaginnik aserfallatsaaliuineq.
- 10) Immap assinginik nutarterineq.
- 11) Nalunaarasuartaatigut attaveqatigiinneq.
- 12) Kalaallit Nunaanni TV-kkut radiukkullu aallakaatitanik siammarterineq.
- 13) Nalunaarasuartaateqarneq Allakkeriveqarnerlu.
- 14) Nalunaarasuartaateqarnermi Aqutsisut aamma Radioqarnermi Ingerlatsisut.
- 15) Ilaasunik angallassineq, RAL-imiit aamma AUL-imiit isumagineqanngitsoq.
- 16) Sikunik alapernaarsuineq.
- 17) Silaannakkut angallannermut suliaasaqarfimmi inatsisit.
- 18) Kalaallit Airports A/S pillugu inatsit.
- 19) Mittarfeqarfiit A/S pillugu inatsit.
- 20) Silaannakkut angallannermi kiffartuussinissamut isumaqatigiissutit isumaqatiginninniutigineqarnerat, malinnaavigineqarnerat alapernaarsorneqarnerallu.
- 21) Trafikstyrelsen-imik suleqateqarneq.
- 22) Angallavinnut akuersissutit, akigititanut akiliisarnernullu malittarisassiat il.il.
- 23) Sila aamma navianartumik silarlunnissaanik ilimasaarinerit pillugit DMI-mik suleqateqarneq.
- 24) Aqqusinertigut angallannermut inatsisit pillugit aqqusinertigut angallannermut aqutsisoqarfimmik suleqateqarneq.
- 25) Silaannartamik aqutsineq pillugu Naviair-imik suleqateqarneq.
- 26) Siuariartortitsinermik ineriartortitsinermillu misissueqqissaarneq.

11.2. Immikkoortut naalakkersuisoqarfiit ataaniittut, tassani inatsisitigut allanik aalajangersaasoqarsimangippat, naalakkersuisoqarfimmut naammagittaalliorsinnaaneq periarfissaqarluni:

11.2.1. Iluarsaassinernut Aqutsisoqarfik

- 1) Isaterinermut, iluarsaassinermut aserfallatsaaliuinerimullu atatillugu Namminersorlutik Oqartussani sanatitsisoq (Peqqinnissaqarfik ilaanani).

11.2.2. Nalunaarasuartaateqarnermut Aqutsisoqarfik Radiomillu Ingerlatsivik